

Комунального закладу
«Харківська санаторна школа № 11»
Харківської обласної ради

Виступ на педагогічну раду

«Інтегровані уроки з фізичної культури в санаторній школі №11»

Вчитель фізичної культури
Кваліфікаційної категорії спеціаліст
Шеломкова Надія Юріївна

2021

Зміст

ВСТУП	3
1. Використання інтегрованих уроків у процесі навчання на сучасному етапі розвитку національної школи	4
2. Методичне проведення інтегрованих	7
3. Інтегровані зв'язки на заняттях з фізичної культури	10
4. Інтеграція фізичної культури та іноземної мови	14
5. Ідеї для поєднання.....	17
ВИСНОВКИ.....	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	Ошибка! Закладка не определена.

ВСТУП

Початкова школа в Україні та в санаторній школі №11 працює за Концепцією Нової Української Школи з 2018 року. Організація освітнього процесу має підкорятися не тільки необхідністю прищепити здобувачам освіти навички та вміння, передбачені основними освітніми програмами, а й співвідноситься з тенденціями часу. Світ навколо постійно змінюється, і ці зміни мають якісно позначитися на організації навчального процесу. У наш час перед педагогами стоїть нелегке завдання: мотивувати здобувачів на вдумливе вивчення програми, вміло комбінувати традиційні і новаторські педагогічні методики з метою досягнення навчальних завдань.

Ідея інтегрованого навчання передбачає досягнення мети якісної освіти, тобто освіти конкурентоздатної, спроможної забезпечити кожній людині самостійно досягти тієї чи іншої цілі, творчо самоутверджуватися у різних соціальних сферах.

Однак інтеграція як дидактичний засіб чи система має при цьому втілитися у навчальні предмети, у формі їх об'єднання і представлення єдиним цілим. Реалізація ідеї створення інтегрованих курсів і уроків виявляється не дуже легкою.

Проблема інтеграції у психолого-педагогічній теорії досліджувалася науковцями в різні періоди і з різних позицій.

На розвиток теорії і практики інтегрованого підходу до організації навчання вплинули й новітні нормативні документи, зокрема, національна програма «Освіта» (Україна XXI століття), Національна доктрина розвитку освіти в Україні в XXI столітті, Закон України «Про загальну середню освіту». З 90-х років XX ст. в Україні активно розвивається дидактичний аспект теорії інтеграції у дидактичному аспекті за такими напрямками: методологічні проблеми інтеграції (С. У. Гончаренко, Ю. І. Мальований, О. В. Сергєєв); взаємозв'язки інтеграції та диференціації (В. Ф. Моргун); психологічні аспекти інтеграції (В. А. Семиченко, Т. С. Яценко); проблеми розробки інтегрованих курсів (К. Ж. Гуз, Л. Б. Лук'янова, В. К. Сидоренко, Я. М. Собко, Н. О. Талалуєва); інтеграція у ступеневій освіті (Ю. Ц. Жидецький); формування системи знань інтегративними методами (О. І. Джулай); інтегративне навчання з використанням комп'ютерної техніки у початковій професійній підготовці (Р. М. Собко); використання інтегративно-диференційованого підходу до структурування змісту знань (Л. В. Дольнікова).

Ідея інтегрованого підходу до навчання, енциклопедичності та взаємозв'язку знань була започаткована у роботах основоположників педагогіки Й. Гербарта, А. Дістервега, Я. Коменського, Дж. Локка, Г. Песталоцці, Ж. Ж. Руссо.

Психологічні основи процесу інтеграції в системі шкільного навчання розкриті в дослідженнях Л. С. Виготського, В. В. Давидова, В. П. Зінченка, Е. Л. Носенко, Ю. А. Самаріна. Питанням розкриття особистісно-розвивальних можливостей інтеграції змісту освітнього процесу присвячені

роботи психологів О. В. Запорожця, І. Ю. Кулагіна, М. С. Лейтеса, О. М. Леонтьєва, І. Я. Лернера, С. Л. Рубінштейна.

Сутність інтеграції, як цілісного впливу на становлення особистості, її форми і види розкриті в працях О.Л. Алексєєнко, С. У. Гончаренка, М. С. Вашуленка, С. В. Загв'язінського, В. П. Тименка, С. І. Якименка.

Аналіз психолого-педагогічних досліджень дозволяє стверджувати, що втілення в освітню практику інтегрованого підходу створює сприятливі умови для формування цілісного образу світу, прояву творчості дитини й учителя. Інтегроване навчання дає свободу вибору теми, змісту, засобів, які використовуються в організації навчання.

Ми спостерігаємо за тим, що у вчителів виникає бажання проводити інтегровані уроки, розробки яких дуже потрібні і маємо працювати за принципом *«Лицем до дитини»*.

Інтеграція – необхідна умова сучасного навчального процесу.

Інтегрований урок – це спеціально організований урок, мета якого може бути досягнута лише при об'єднанні знань і навичок з різних предметів. Вони сприяють розвитку інтелектуального і творчого потенціалу, мотивують та розвивають вміння бачити причинно-наслідкові зв'язки.

А особливо цінне те, що інтегрованим урокам у здобувачів формується просвітницький інтерес – бажання вчитися, шукати нове, незвідане, постійно дбати про своє самовдосконалення як особистості, а також допомагати в цьому плані друзям та рідним.

Звертаємо увагу, що відповідно до Інструкції щодо заповнення класного журналу для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України 08.04.2015 року № 412) дату і тему інтегрованого уроку фіксують на сторінці одного (за вибором учителя) з тих навчальних предметів, зміст яких інтегрувався.

1. Використання інтегрованих уроків у процесі навчання на сучасному етапі розвитку школи.

Проблема інтеграції навчання і виховання важлива і сучасна як для теорії, так і для практики. Державним стандартом початкової загальної освіти передбачається одне з найголовніших завдань закладу – всебічний розвиток та виховання особистості через формування в учнів бажання і вміння вчитися, повноцінних умінь і навичок відповідно до пізнавальних можливостей здобувачів.

Пошуки шляхів удосконалення системи освіти в початковій школі привели до відродження такого методичного явища як інтеграція навчання.

Актуальність ідеї інтегрованого навчання в тому, що вона є оптимальною для сучасного етапу розвитку національної школи, адже на даному етапі є ускладнення змісту освіти, зростання обсягу необхідної інформації та зменшення часу, відведеного для її засвоєння. В Україні принцип інтеграції проголошений основним принципом реформування освіти поряд з принципами гуманізації та демократизації.

Одним із напрямків методичного збагачення уроків у початкових класах є проведення їх на основі інтеграції змісту. Доцільність інтегрованих уроків впливає із завдань інтеграції знань, умінь та навичок учнів з основ наук.

Інтегрований урок об'єднує блоки знань із різних навчальних предметів, працює навколо однієї проблеми з метою інформаційного та емоційного збагачення сприймання, мислення, почуттів учня, що дає змогу пізнавати певне явище різнобічно, досягати цілісності знань.

Відмінність інтегрованого уроку від традиційного саме в тому, що предметом вивчення на такому уроці виступають багатопланові об'єкти, інформація про сутність яких міститься в різних навчальних дисциплінах, своєрідна структура, методи, прийоми і засоби, які сприяють його організації і реалізації поставлених цілей.

Інтегрований урок може будуватися в межах одного навчального предмета (внутрішньо-предметна інтеграція), внаслідок інтегрованого змісту кількох навчальних дисциплін, залежно від умінь вчителя здійснити це інтегрування науково і методично правильно (міжпредметна інтеграція) або змістовій основі інтегрованого курсу.

Внутрішньо-предметній інтеграції відповідає і концепція укрупнення дидактичних одиниць (УДО), розроблена в середині 20 ст. вченими П. М. Ерднієвим, апробована на практиці вчителями-новаторами В. Ф. Шаталовим і С. М. Лисенковою, досвід яких широко використовується в сучасній початковій школі. Технологія навчання укрупнення дидактичних одиниць розкриває і приводить у дію великі психофізіологічні резерви головного мозку в учнів. Розуміння принципів внутрішньо-предметної інтеграції дасть змогу вчителю конструювати уроки на базі поєднання знань. Переваги внутрішньо-предметної інтеграції – УДО перед загальною методикою навчання обґрунтовуються з психологічної точки зору – опорою на закономірності продуктивного мислення. Особливий напрямок становлять інтегровані уроки, побудовані на основі змісту інтегрованих курсів, відповідно до інтегрованих програм. Навчальні плани сучасної початкової школи за останні роки поповнюються інтегрованими курсами, які реалізуються в практиці початкової школи.

Мета навчання на інтегративній основі – дати цілісне уявлення про довкілля, сприяти підвищенню розумової активності, забезпечити самовираження, самореалізацію, розвиток гармонійної особистості з притаманними їй загальнолюдськими цінностями.

Про важливість інтеграції знань неодноразово наголошувалось у прогресивній педагогіці. Я. А. Коменський вважав, що для формування системи знань важливо послідовно встановлювати зв'язки між навчальними предметами. Не втратили актуальності думки Д. Локка про доцільність наповнення змісту одного предмета фактами інших. К. Д. Ушинський справедливо вважав, що знання та ідеї, які повідомляються будь-якими науками, повинні органічно об'єднуватися у світлий і, по можливості,

широкий погляд на світ та життя взагалі. Вид інтегрованих уроків утвердився в дидактиці і методиці початкової школи в 90-их роках.

Сьогодні ідея інтеграції змісту і форм навчання приваблює багатьох учених та вчителів-практиків. Досліджені дидактичні особливості інтеграції змісту навчання (О. Біляєв, Л. Варзацька, Т. Донченко, Ю. Колягін, В. Паламарчук, О. Савченко, Н. Светловська). Навчальні плани початкової школи сьогодні поповнилися інтегрованими курсами, складовими яких є інтегровані уроки (див. «Я і Україна» В. Ільченко, К. Гуз; «Художня праця» В. Томенко; «Мистецтво» Л. Масол та ін.). У вітчизняній та світовій психолого-педагогічній науці визначається об'єктивна необхідність віддзеркалення в навчальному пізнанні реальних взаємозв'язків об'єктів і явищ природи та суспільства.

Ще К.Д. Ушинський наголошував, що доки різні предмети вкладатимуться незалежно один від одного, навчання не матиме ніякого суттєвого впливу на духовний розвиток дитини.

Інтегрований освітній процес повинен конструюватися за принципами (Рис. 1).

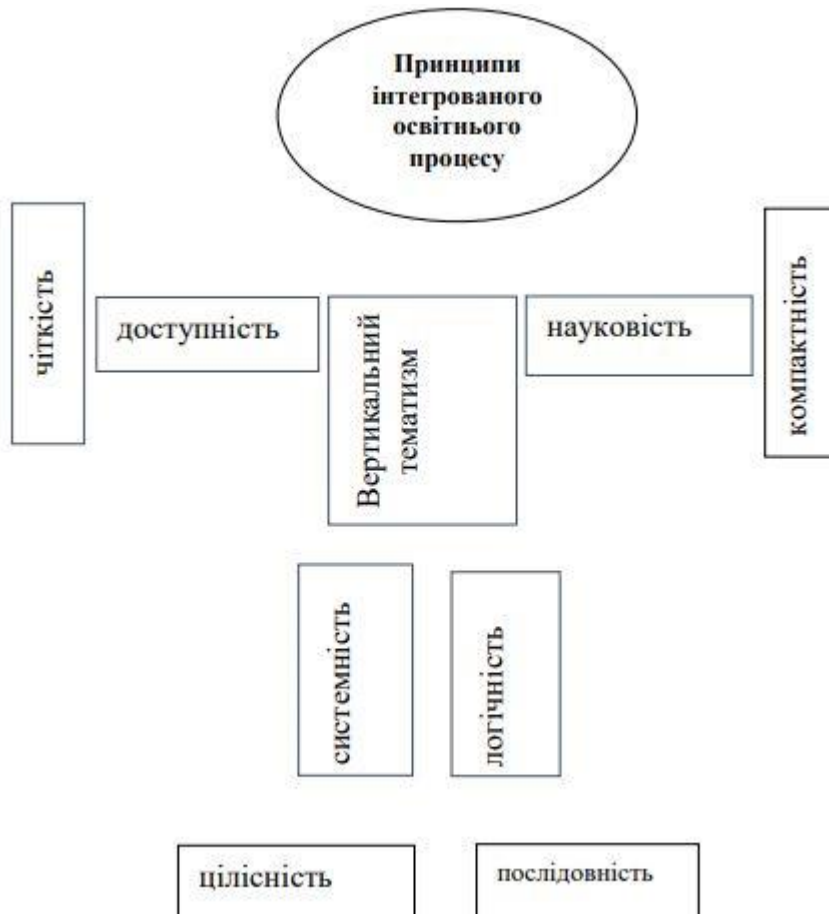

Рисунок 1. Принципи інтегрованого освітнього процесу

Отже, **інтегроване навчання** – це навчання, яке цілісно забезпечує пізнавальну спрямованість особистості, створюючи умови для самореалізації особистісного потенціалу та саморозвитку.

Інтегровані уроки ставлять за мету:

1. «Спресувати» споріднений матеріал кількох навчальних дисциплін навколо однієї теми.

2. Розкрити загальні закономірності предметів, явищ, що відображаються у відповідних навчальних дисциплінах.

3. Навчити дітей бачити світ цілісним та вільно орієнтуватися в ньому. Такі уроки ґрунтуються на міцних міжпредметних зв'язках, що дає можливість продемонструвати цілісність освіти, розвивати на новому якісному рівні творче мислення, інтелект та емоційні образні почуття дітей молодшого шкільного віку. В результаті інтегративних зв'язків у дитини створюється певний багаж знань, який збільшує свою вагу не в наслідок надмірного накопичення інформації, а шляхом синтезу поглядів, позицій, навіть почуттів.

2. Методичне проведення інтегрованих уроків

Особливістю інтегрованого уроку є те, що на ньому поєднуються блоки знань з різних предметів, підпорядковані одній темі. Тому дуже важливо чітко визначити головну мету даного інтегрованого уроку, те, як він сприяє цілісності навчання, формуванню знань на якісно новому рівні.

Методичне проведення інтегрованих уроків потребує дуже високого професіоналізму та ерудиції вчителів.

Ознаки інтегрованого уроку. Насамперед, це урок, який розв'язує конкретні перспективні завдання інтегрованого конкурсу, бо є його складовою частиною. Якщо інтегрований урок один із певної теми, він розв'язує коло завдань, які можна виконувати тільки завдяки інтегруванню. Але в будь-якому випадку інтегрований урок не може бути ізольованим, «випадати з теми». Він органічно поєднаний із попереднім та наступним уроками, є складовою всього освітнього процесу. Зважаючи на це, виділяють фактори, що сприяють активній розумовій діяльності в процесі інтегрування навчальних предметів:

- прийняття сполучення предметів для інтеграції;
- ретельний відбір змісту, методів, прийомів, враховуючи вікові особливості дітей;
- адекватність дій учителя та його вихованців.

Основні завдання інтегрованих уроків: створення передумов для всебічного розгляду учнями певного об'єкта, поняття, явища; формування системного мислення; збудження уяви; позитивного емоційного ставлення до пізнання;

Мета інтегрованих уроків:

- формування в учнів цілісного світогляду про навколишній світ, активізація їхньої пізнавальної діяльності;

- формування навичок самостійної роботи з додатковою довідковою літературою, таблицями між предметних зв'язків, опорними схемами;

- підвищення якості засвоєння сприйнятого матеріалу;
- виявлення творчих здібностей учнів та їх особливостей;
- створення творчої атмосфери в колективі учнів;
- підвищення інтересу учнів до матеріалу, що вивчається;
- ефективна реалізація розвивальної функції навчання;

У цілому підготовка до інтегрованого уроку – проєктування – відбувається в кілька етапів :

Моделювання уроку – створення умовної моделі, версії, концепції інтегрованого уроку.

Конструювання уроку – так званий «конструктор» може мати вигляд плану уроку, конспекту сценарію.

Створення проєкту уроку – проєкт уроку – записана на папері структура педагогічного процесу відповідно з визначеною метою. Інтегрований урок як педагогічна система визначають його завдання, головні з яких пов'язані з розвитком творчої особистості.

Вимоги при підготовці до інтегрованого уроку :

- ✓ правильно розуміти інтеграцію та її роль в навчальному процесі;
- ✓ психологічно підготуватися до проведення уроку на інтегрованій основі;
- ✓ чітко визначити, з якими досліджуваними явищами інтегруються явища, розглянуті даним навчальним предметом;
- ✓ з'ясувати чи готові діти дидактично і психологічно до проведення таких уроків;
- ✓ визначити мотивацію інтегрованого уроку;
- ✓ уточнити, чи доцільно з даними предметами чи темами інтегрувати даний урок;
- ✓ розрахувати відсоток матеріалу, який буде інтегруватися;
- ✓ продумати, як активізувати опорні зв'язки, що будуть синтезувати знання про явище в нових умовах;
- ✓ спланувати участь учнів у всебічному відкритті зв'язків досліджуваного явища;
- ✓ урок повинен бути практично спрямований, сприяти розширенню ерудиції і світогляду учнів.

Підготовка інтегрованого уроку є важливою функцією, яка займає значну й часову, й змістовну частину педагогічної діяльності, є продуманою, спланованою, а головне – систематичною роботою. Педагогічне проєктування інтегрованого уроку сприяє постійному самоаналізу діяльності, творчому й професійному зростанню.

Практика показує, що методично правильна побудова і проведення інтегрованих уроків впливають на результативність процесу навчання :

- ✓ знання набувають якості системності;

- ✓ посилюється світоглядна спрямованість пізнавальних інтересів учнів;
- ✓ досягається творчий розвиток особистості;
- ✓ уміння стають узагальненими, комплексним;
- ✓ ефективніше формують їхні переконання.

Інтегровані уроки, подібно до традиційних, можна класифікувати за такими ознаками:

I. За дидактичною метою: засвоєння нових знань; формування практичних умінь і навичок; узагальнення і систематизації знань; контрольні уроки;

II. За етапами навчальної діяльності: вступні; первинного ознайомлення з матеріалом; формування понять, вивчення законів і правил; застосування знань на практиці; формування практичних умінь і навичок; повторення і узагальнення матеріалу.

Інтегровані уроки можуть поділятися залежно від:

- навчальних предметів, що інтегруються:
 - урок рідної мови і мовлення з образотворчим мистецтвом;
 - урок рідної мови і мовлення з ознайомленням з навколишнім світом (природознавством);
 - урок рідної мови і мовлення з художньою працею;
 - урок рідної мови і мовлення з народознавством;
 - урок фізичної культури з основами здоров'я;
 - урок фізичної культури з «Я досліджую світ»
 - урок фізичної культури з математикою

- визначення мети уроку: з автономними цілями; з домінуючими та супровідними цілями;

- місця проведення уроку: проводяться у класній кімнаті; поза класом: у залі, музеї, на виставці; урок творчості серед природи; комплексна форма (класна у поєднанні з позакласною);

- тривалості уроку: академічний урок; спарений (два-три 45- чи 30-хвилинних уроки);

- кількості інтегрованих уроків: подвоєні (інтегрування змісту двох навчальних предметів); потроєні (інтегрування змісту трьох навчальних предметів).

Структура інтегрованого уроку зумовлюється поставленою метою і завданнями, детермінується змістом навчання, особливостями діяльності вчителів та учнів.

Його структура має такі етапи.

I. Організація класу.

1. Привітання.

2. Перевірка готовності учнів до уроку. Учитель під час уроку забезпечує високу організацію та дисципліну дітей («Школа без дисципліни – млин без води», Я. А. Коменський), підтримує їх активність, ініціативність, стежить за етикою спілкування здобувачів. Новизна і

послідовність повідомлень, своєчасне коригування навчально-пізнавальної діяльності сприяють реалізації поставлених мети та завдань інтегрованого уроку.

II. Повідомлення теми, мети та завдання уроку.

III. Мотивація навчальної діяльності учнів.

IV. Актуалізація та коригування опорних знань з усіх інтегрованих предметів. Цей етап доцільно провести у формі змістовної, лаконічної, чіткої бесіди (8–10 хв.), підготовка якої потребує особливої уваги вчителя. Під час розподільного проведення однотемних уроків вступна бесіда займає вдвічі (втричі) більше часу. Саме тому об'єднання змісту навчальних дисциплін значно скорочує час і забезпечує емоційність, різносторонність, системність сприймання молодшими школярами предметів чи явищ що є безперечною перевагою інтеграції.

V. Повторення та аналіз основних фактів, подій, явищ.

VI. Творче перенесення знань і навичок учнів у нові ситуації.

VII. Узагальнення та систематизація навчальних досягнень дітей.

VIII. Підбиття підсумків інтегрованого уроку. Учитель разом зі своїми вихованцями співвідносять досягнуті результати з поставленими метою та завданнями уроку, аналізують недоліки у діяльності учнів (якщо такі є) і виявляють резерви підвищення ефективності даного уроку. Учитель також повідомляє про рівень навчальних досягнень учнів.

IX. Домашнє завдання. Дається окремо для кожного із предметів, що інтегровані в даному уроці. Слід зазначити, що дана структура є типовою, учитель може внести у неї свої корективи залежно від особливостей навчальних предметів, що інтегруються, та конкретних завдань даного уроку.

Переваги інтегрованого уроку: дозволяє учням здійснити засвоєння знань з предмета в сукупності з іншими науками; сприяє формуванню пізнавального інтересу;

Крім інтеграції, яка є необхідна в початковій школі для забезпечення оптимальних умов для розвитку творчої особистості молодшого школяра, велику увагу приділяють технології освітнього процесу як моделювання його змісту, форм, методів відповідно до поставленої мети.

3. Інтегровані зв'язки на заняттях з фізичної культури

Пошуки ефективних шляхів підвищення рівня освітнього процесу здобувачів дедалі більше привертають увагу багатьох учених та педагогів-практиків. Одним із негативних явищ сьогодишньої системи освіти є розрив між фізичним вихованням і всіма іншими видами навчальної діяльності. Необхідний взаємозв'язк пізнавальної і рухової діяльності у процесі навчання, який передбачає інтегрований освітній, оздоровчий виховний ефект, на відміну від впливу її окремих компонентів, які в сучасному закладі реалізуються незалежно один від одного. Рухова діяльність учнів, яка організована у вигляді взаємодії дидактичного матеріалу і спеціально

підібраних фізичних вправ, знімає розумову і м'язово-статичну втому, стимулює вищу нервову діяльність. Навчання має бути пізнавально-руховим, яке спонукає застосовувати свої розумові здібності у руховій діяльності.

Великого значення у вирішенні проблеми реалізації інтеграційних зв'язків у процесі фізичного виховання школярів надає професор Б. Шиян. Він зазначає, що реалізація інтеграційних зв'язків дає змогу: прищеплювати учням гігієнічні навички; навчати раціонально будувати режим праці і відпочинку; отримувати знання про загартування організму, шкідливі звички; ведення здорового способу життя; у процесі постановки завдань уроку звертатися до знань, які вони отримали з інших предметів для пояснення сутності рухів та їх впливу на організм школяра; вважати міжпредметні зв'язки доброю основою для об'єднання зусиль усіх педагогів на розвиток масової фізичної культури у закладі, підготовку учнів до життя.

Навчальною програмою з фізичної культури серед головних вимог до сучасного уроку визначено необхідність здійснення інтеграційних зв'язків.

Слід зазначити, що вирішення цього завдання слід реалізовувати не лише під час уроків фізичної культури, а й в інших формах фізичного виховання: фізкультурно-оздоровчих святах, спортивних змаганнях, турнірах, брейнрингах, тощо.

Інтеграція пов'язана перш за все з отриманням нових знань, де виділяють змістовну та операційну сторони. Змістова сторона включає в себе суттєві ознаки засвоєних понять та закономірностях у їхніх зв'язках, що дозволяє правильно орієнтуватися в ситуаціях. До операційної сторони належать прийоми, методи пізнання, які дозволяють зрозуміти походження, засоби отримання нових знань та їхнє застосування у практичній діяльності.

Використання інтеграції у форматі:

- «фізкультура – Я досліджую світ», в яких під час проведення естафет учні на карту України прикріплюють карточки з назвами обласних центрів України у потрібному місці;

- «фізкультура – основи здоров'я»: розвиток психічних процесів та психомоторних здібностей дітей, таких як уваги, пам'яті, швидкості переключення нервових процесів засобами фізичної культури;

- «фізкультура – українська мова, англійська мова»: проведення загально розвиваючих вправ у віршованій формі;

- «фізкультура – математика»: при виконанні вправ для розвитку м'язів черевного пресу в положенні лежачи на спині – усний рахунок, відповідь на заданий учителем приклад здобувачі «пишуть» у повітрі ногами.

Підготовка учителя до уроку фізичної культури, на якому будуть реалізовані інтеграційні зв'язки повинна враховувати:

- Початковий рівень розвитку розумових здібностей учнів;
- Зацікавленість окремими видами діяльності;
- Обсяг знань з матеріалу, який вивчається у закладах.

При проведенні рухливих ігор та естафет, які використовуються вчителем для формування інтеграції, учитель має використовувати як

методичні, так і організаційні прийоми, які сприяють підвищенню ефективності уроку. Так для підтримки зацікавленості учнів до уроку, учитель може використовувати комплекс різних стимулів: створення педагогічних і проблемних ситуацій, формування припущень для самостійних і творчих дій дитини.

При проведенні рухливих ігор та естафет із застосуванням інтеграції варто враховувати декілька складових, а саме:

- Здібності учнів, які вже вони змогли проявити. Для розвитку здібностей вчителі повинні знати види діяльності, які найкраще засвоєні школярами, що пов'язані з їхніми інтересами та задоволенням. Урахування здібностей, які дитина вже змогла зреалізувати, необхідне не тільки для розвитку, а і для того, щоб направити і підтримати розвиток таланту.

- Максимальне врахування інтересів учнів. Розвиток здібностей пов'язаний із самостійною діяльністю школярів. Дитина направить всі зусилля у тому випадку, якщо повністю усвідомить мету і зміст діяльності.

- Для розвитку здібностей необхідна мотивація. Мета кожної дії, яка розвиває і стимулює здібності відображається на розвитку особистості, яка здатна досягти в окремій галузі великих успіхів.

- Організовувати і направляти розвиток здібностей як виду діяльності.

Заняття з учнями мають бути організовані відповідно до їхнього віку і спрямовані на отримання різних навичок. Правильне, реалістичне розгортання на уроці обраного сюжету підвищує емоційність та зацікавленість дітей; з'єднує зміст уроку в єдине ціле, робить його більш збалансованим, логічним, послідовним і зрозумілим; дисциплінує дітей, націлює їх на боротьбу з командою суперника чи віртуальним супротивником; покращує запам'ятовування учнями змісту уроку та логічних зв'язків між використаним набором фізичних вправ.

Серед фахівців не припиняються дискусії, щодо доцільності використання мультимедійних технологій на уроках фізичної культури:

- можливість через демонстрування спеціально підібраних відеорядів яскраво, образно та високоемоційно розкрити перед дітьми сюжет уроку, перенести їх у чарівний світ захоплюючих подорожей, безкомпромісних двобоїв та популярних ток-шоу;

- реалізувати ідею віртуального запрошення на урок популярних у дитячому середовищі спортсменів, тренерів, фахівців у сфері фізичного виховання та спорту, героїв фільмів та мультфільмів через попередній відеозапис інтерв'ю, звернення або виступу та його демонстрування у потрібний момент уроку;

- створення в учнів правильного уявлення про складну естафету або фізичну вправу;

- під час відновлення учнів організувати з ними вікторину на кращих знавців історичних подій, побуту, традицій, живої та неживої природи, техніки, спортивного інвентарю та обладнання, відомих людей тощо. Найбільш ефективним є демонстрування учням не одного ізольованого

зображення, з пропозицією його впізнати, а групи зображень з метою знайти спільне або відмінне, проаналізувати, встановити порядок, вибрати, класифікувати тощо.

- використання мультимедійного проектора як «суфльора»; ознайомити дітей з правилами охорони праці; правильно показати місця для виміру ЧСС; визначити характерні помилки учнів під час виконання фізичної вправи чи технічного елементу; дати правильну відповідь на поставлене питання; провести релаксацію; підвести підсумки уроку; повідомити завдання до дому.

- використання мультимедійного проектора як «пейсмейкера», метронома уроку. Під час проведення вчителем фізичної культури відповідальних, емоційно забарвлених уроків іноді трапляються такі ситуації, коли педагог не справляється з контролем за часом, і, як наслідок, заняття закінчується на 2-4 хв. раніше або пізніше встановленого часу. Позбутись даного недоліку можливо за рахунок взаємоузгоджених дій. Також є цілком виправданим використання мультимедійних технологій для контролю за часом під час виміру в учнів частоти серцевих скорочень. Сьогодні сучасні комп'ютерні програми дозволяють достатньо ефективно, через інтеграцію відеоінформації – демонстрування циферблату та аудіоінформації – звукового сигналу, робити відлік часу на необхідну кількість секунд.

- через музику впливати на емоційний стан учнів та задавати певний

темпоритм уроку. Відомо, що музика завдяки своєму ритму здійснює позитивний вплив на людину, викликаючи у неї позитивні емоції. Учня різних вікових груп подобається музично-ритмічна діяльність своєю емоційністю, можливістю висловити свої почуття, підняти настрій. Це пояснюється тим, що рухова дія, як і музика, розподіляється у часі. Просторовий ритм пластичних рухів співвідноситься з часовим ритмом музики. Музика підказує рухи та обмежує їх у часі, просторі відповідно до м'язових зусиль. А рух, у свою чергу, допомагає школярам зрозуміти музику та виразно передати її через створення музично-ритмічного образу. Для цього рухи повинні бути емоційно виразними та музично ритмічними. З огляду на вище сказане, можна рекомендувати для підвищення емоційності занять фізичною культурою використовувати музичний супровід, де це можливо та педагогічно виправдано: під час проведення комплексу загально-розвивальних, вдосконалення добре відомих технічних елементів як фоновий супровід фізкультурноспортивної діяльності тощо.

Ефектне оформлення та наповнення спортивної зали спеціальним інвентарем та обладнанням: спортивну форму, національні костюми, екіпіровку та атрибутику команд; нанесення нестандартної розмітки; продумане розміщення спортивного інвентарю та обладнання (м'ячів, стійок, фішок, гімнастичних матів, гімнастичних лав, степ-платформ, фітболів, туристичних килимів); наявність та оригінальне розміщення макетів відомих дитячих героїв або кумирів (футболістів, героїв мультфільму «Мадагаскар»); встановлене нестандартне обладнання; демонстрування через

мультимедійний проєктор спеціально підібраних відео- та фоторядів споріднених з темою уроку.

Дані науковців та багаторічний педагогічний досвід переконують, що всі навчальні предмети, у тому числі й предмет фізична культура, мають великі можливості для реалізації інтеграції з метою підготовки учнів до активної життєдіяльності у суспільстві. У цьому контексті урок фізичної культури є основою (центром) реалізації інтеграції.

Інтеграція за складом показує – що використовується, трансформується з інших навчальних дисциплін під час вивчення конкретної теми.

4. Інтеграція фізичної культури та іноземної мови

Інтеграція фізичної культури з іноземною мовою використовують для розкриття змісту уроку з метою кращого усвідомлення і закріплення навчального матеріалу, розширення світогляду учнів здійснення всебічного і гармонійного розвитку, а у кінцевому результаті – підготовки до життя.

Для вибору гри слід чітко знати завдання, що вирішуватимуться, рівень розвитку учнів, місце і час проведення. Підбираючи гру слід враховувати основні завдання уроку. Успішність гри може бути забезпечена лише в тому випадку, коли вчитель як організатор навчального процесу зможе створити вільну від страху перед кожним висловлюванням атмосферу; брати участь у грі; бути максимально витриманим, цікаво та різноманітно організовувати роботу, беручи до уваги вікові та індивідуальні особливості учнів. У ході ігрової діяльності на заняттях з використанням іноземної мови триває інтенсивний розвиток усіх видів мовленнєвої активності (письмо, читання, говоріння, аудіювання), відпрацювання усіх типів спілкування.

Для організації гри велике значення мають лічилки, що дають можливість швидко організувати гравців настроїти їх на об'єктивний вибір ведучих.

Рухлива гра «Передай – бол». (Іноземна мова). Вивчення теми «Числівники». У грі беруть участь дві команди. Гравці однієї із команд володіють м'ячем і намагаються передати його комусь із гравців своєї команди. Таких передач може бути 5 або 10 (за домовленістю). При передачі м'яча рахують голосно іноземною мовою. Команда, яка зуміла цього досягнути, виграє очко. Проведення і підбиття підсумків рухливої гри.

Ігри-естафети з використанням вивчених на іноземній мові слів: «тенісний м'яч», «скакалка», «футбольний м'яч», «волейбольний м'яч», «обруч», «гімнастична палиця», «рюкзак» та ін. У грі беруть участь дві команди. Гравці по черзі за сигналом судді підбігають до речей, розкиданих напроти команди і вибирають названий на іноземній мові предмет. Перемагає команда, гравець якої першим і правильно виконав завдання.

Серед великої різноманітності ігор особливе місце займають активності. Під буквеними іграми ми розуміємо своєрідні загадки, в яких потрібно відгадати слово або фразу, написані незвичним способом. Для відгадки необхідно провести комбінаторні перетворення з буквами – змінити їх послідовність, розміщення одна відносно до одної, порядок читання,

додати або вилучити окремі букви. Такі розважальні ігри мають різні назви – розважальні, інтелектуальні, словесні, тестові ігри, буквені задачі.

У ці ігри грають з метою змагання, групами, індивідуально, в письмовій чи усній формі, із застосуванням наочності або без неї.

Таким чином, ігрова діяльність, окрім навчальної, яка сприяє ефективному вивченню іноземної мови, виконує виховну та розвиваючу функції. У процесі ігрової діяльності учні залучаються до культурних цінностей народів країн, мову яких вони вивчали, розширюючи тим самим свій образ світу та образ себе у світі.

Інтеграція у процесі фізичного виховання – це взаємна узгодженість навчального матеріалу предмета фізична культура зі змістом іноземної мови, спрямована на ефективне вирішення завдань фізичного виховання школярів та їх мовної підготовки до активної діяльності.

Одне з головних завдань курсу методики фізичного виховання – це оволодіння вмінням інтегрувати знання та знаходити шляхи реалізації цих знань в практичній діяльності, те ж завдання ставить й методика англійської мови – навчити дитину використовувати набуті знання у повсякденному житті. На кожному уроці англійської мови діти виконують фізичні хвилинки, а значить виконують елементарні фізичні рухи, знання про які вони здобувають саме на уроках фізичного виховання.

Англійська мова на даний час є основною мовою міжнародного спілкування, мовою, яка широко використовується багатьма людьми у багатьох країнах нашої планети. Знання англійської мови в нинішній час грає все більш важливу роль у пристосуванні кожного до сучасних світових умов і дає просто величезні переваги майже у всіх сферах життя тим людям, які її вивчили як іноземну. Переоцінити значення англійської мови, без усякого сумніву, дуже складно. Знаючи це, можна встановити зв'язок фізичної культури з англійською мовою в такому поєднанні.

I. Вивчення тем з англійської мови: «Частини тіла», «Дії», «Числа» можна об'єднати і провести разом з уроком фізичної культури. Вчитель вводить нові слова учням, такі як «рука», «нога», «голова» тощо (тема «Частини тіла») і одночасно закріплює знання фізичними вправами. Тема «Дії» передбачає також вивчення нових слів: «біг», «стрибки», «ходьба» та інші і ці слова дуже близькі з термінологією уроку фізичної культури. І цізнання можна закріпити на практиці.

II. Для перепочинку з учнями початкових класів потрібно проводити кілька фізхвилинок (бажано 2-3). Проте, не слід забувати, на якому уроці фізкультхвилинка проводиться і, відповідно, доречним буде її проведення англійською мовою за допомогою віршиків та пісеньок, поєднуючи слова з діями. Наприклад:

Hands up (руки вгору)

Hands down (руки вниз)

Hands on hips (руки на стегна)

Sit down (присіли)

Stand up (встали)

Hands to sides (руки в сторони)
Bend left (нахиліться вліво)
Bend right (нахиліться вправо)
Hands on hips (руки на стегна)
One, two, three - hop! (один, два, три - стрибок!).

III. На уроках фізкультури можна виконувати команди, вживаючи їх на англійській мові. Наприклад:

Attention! Струнко!
Good afternoon, pupils! Добрий день, учні!
Rest! Вільно!

Вправи:

Hands up, down (Піднімаємо та опускаємо руки)
Mark time, march! (Крокуємо на місці)
Turn to the sides (Повороти в сторони.)
Look up (Дивимося вгору)
Close your eyes (Закриваємо очі)

IV. Рухливі ігри.

Гра «Pass the ball round» (7 хвилин). Учитель дає учням два м'ячі. За командою «Pass the ball round!» учні починають передавати м'ячі по колу: один праворуч від себе, а другий ліворуч. Всі учні промовляють слова: «Pass the ball round!». Коли м'ячі зустрінуться, учні з м'ячами виходять на середину кола, підкидають м'ячі вгору, промовляючи: «Up! Up! Up!». Після цього учні стають на свої місця і гра повторюється.

1. Гра «Make a figure» (6 хвилин). Учні роблять коло і всі разом кажуть: Hop and run and play and crawl, These are movements We do all. Make a figure we will try In the twinkling of an eye. Наприкінці примовки вчитель плескає в долоні, і діти розбігаються по всій кімнаті. Після цього сигналу всі гравці зупиняються на місці і набувають певної пози. Учитель запитує, кого зображає учень, або відгадує сам. Гру можна проводити 2-3 рази. Можна обрати ведучого, який буде визначати, яка фігура найкраща.

2. Гра «Who counts most?» (8 хвилин). Група ділиться на дві команди. Команди встають у коло і починають рахувати. Перший учень кидає м'яч і каже: «One». Потім другий кидає і каже: «Two». Вони намагаються зробити це якнайшвидше. Якщо м'яч упав, лічба починається спочатку. Учитель може зупинити гру в будь-який момент. Та команда, яка дорахувала до більшого числа, отримує бал.

4. Гра «Boaster» (4 хвилини). Учні змагаються у кількості рухів, які вони можуть назвати й продемонструвати. Кожний по черзі показує рух і називає його англійською, а всі повторюють. Виграє той, хто назве найбільшу кількість дієслів: - I can jump (стрибає). I can swim (імітує плавання). I can run (біжить). I can dance (танцює).

Виявлено, що фізичну культуру можна поєднувати з уроками англійської мови, що є запорукою успіху для кращого вивчення англійської мови, підвищення інтересу до виконання фізичних вправ, розвитку навички мовлення та підтримання інтересу до вивчення англійської мови.

Творчість вчителя безмежна, тому всі свої ідеї потрібно намагатися втілити найкращим чином, шукати і знаходити нестандартні підходи, експериментувати та отримувати гарні результати. Наслідком використання інтеграції фізичної культури і англійської мови може стати зростання в учнів мотивації і інтересу до занять, що буде сприяти підвищенню ефективності навчально-виховного процесу і якості знань.

5. Ідеї для поєднання

Поєднувати теми різних навчальних предметів – цікаво і корисно. Це допомагає учням бачити зв'язок навчання із життям і застосовувати знання на практиці. Але вчителю, який завжди йшов за стандартною програмою, важко одразу «перемкнутися» на інтегровані уроки.

Ідея №1. Теми задають діти.

Тема, за якою поєднуються уроки, має бути цікавою для учнів. Тому брати ідеї найкраще саме в них. У класі заводять спеціальну коробку, у яку діти можуть кидати папірці із запитаннями, на які хотіли б отримати відповідь. Вони можуть стосуватися не лише навчальних предметів, а й усього, що цікавить учнів.

Раз на тиждень вчитель разом з дітьми переглядає отримані запитання. Часто хтось з учнів може відповісти, тож школярі одразу задовольняють цікавість. Але якщо є дійсно складне та цікаве запитання, його беруть за основу тематичного дня. Після того, як визначилися з темою, варто провести попереднє опитування. Кожен учень пише на папірці, що він знає з цієї теми та що хоче дізнатися. Це допоможе правильно підібрати інформацію та завдання.

Ідея №2. Майте наготові ігри.

Під час навчання у формі гри діти менше втомлюються і легше сприймають інформацію. Тож варто мати наготові кілька таких веселих занять, які можна застосувати до будь-якої теми. Наприклад, учні дуже люблять гру «Каруселі». Клас об'єднаний у групи, кожна з яких виконує своє завдання. На виконання відведено 5-7 хвилин. Коли час минає, діти повинні перейти в іншу групу. Цей рух класу нагадує каруселі, тому й виникла така назва.

Інша улюблена гра – «Бінго». Її можна прив'язати до найрізноманітніших тем. Скажімо, у першому класі з її допомогою можна вивчати час. Ефективний варіант: поєднати навчання і рух.

Різноманітні рухливі ігри допомагають змінити вид діяльності. А також, коли дитина діє, підключається кінестетична пам'ять, та й зорова працює значно краще, ніж під час пасивного сприйняття матеріалу.

Ідея №3. Орієнтуйтеся на результат.

Підбираючи види діяльності, ставте собі два запитання. Що будуть робити діти? Чого вони навчатися? Ми, вчителі, можемо планувати завдання, що цікаві нам. Але коли замислюємось, як їх будуть виконувати діти і чого вони навчатися в процесі роботи, починаємо реально розуміти, чи доречно включати такі форми роботи, чи варто витратити на них час уроку.

Пам'ятаємо: кожне виконане завдання має «працювати» на загальну мету.

Ідея №4. Будьте практиками.

Мета інтегрування – максимально поєднати навчання і життя. Діти люблять дізнаватися на уроках нові цікаві факти, що стосуються їхнього оточення, реального життя. Тому добре працює все те, що учні можуть застосувати на практиці.

Приклад. Обговорення питання вирубки лісів. Кожного дня на планеті знищують 27 млн. дерев. Це займає територію 40 футбольних полів. Вийти на футбольне поле, обійти його, поміряти кроками. Тим самим підключити знання з математики. Скільки полів дерев вирубують за тиждень і за місяць?

Інший варіант. У тематичний день «Рукавичка» поставити посеред класу коробку. Коли розпочався урок, учням дозволити зазирнути і дістати те, що лежить в коробці. Це рукавички: боксерські, лікарські, кухарські, дитячі.

Кожен обирає собі до вподоби. Роздивлятися рукавички, обговорити, кому вони можуть належати і для чого їх використовують. Окремо розглянути матеріал, з якого вони виготовлені. Тема засвоюється легше, якщо те, про що говорить вчитель, можна взяти в руки і помацати.

Ідея №5. Робіть підсумок

Наприкінці кожного тематичного дня має бути фідбек. Скажімо, вправа «Квиток на вихід». Діти стають в одну чергу, і їхнім квитком на вихід на перерву є відповідь на запитання, що сьогодні було найцікавішим. Для першого класу це відбувається у формі «дай п'ять», старші можуть писати відповіді на стікерах і кріпити на дошку. Якщо дитина не може відповісти, їй доводиться повернутися в кінець черги і подумати.

Інший варіант: розмова в колі, сидячи на килимі. Запитання можуть бути ті самі: що було новим, що сподобалося чи не сподобалося. Діти по черзі відповідають, слухають один одного, згадують, що відбувалося протягом дня, діляться емоціями.

Важливо дати учням час на осмислення того, що було. Тому ще одна хороша ідея: вранці наступного дня запитати, що вчора було незрозумілим чи складним. Тоді гарно видно, наскільки дитина «переварила» інформацію.

ВИСНОВКИ

Інтеграція навчальних предметів – це вимога часу, це творчість, самобутність, мистецтво педагога. Інтегрований урок стимулює пізнавальну самостійність, творчу активність та ініціативу учнів, такий урок дає можливість підводити дітей до усвідомленої і емоційно пережитої потреби міркувати і висловлювати свої думки. Тому наша мета була розробити вимоги до проведення уроків фізичного виховання.

З метою покращення якості проведення уроку, підвищення рівня знань учнів пропонуємо вимоги до проведення інтегрованих уроків.

Серед загальних вимог, яким повинен відповідати якісний інтегрований урок, виділяють наступні:

1. Використання нових досягнень науки, передової педагогічної практики, побудови уроку на основі закономірностей освітнього процесу.

2. Інформація на уроці оптимальному співвідношенні всіх дидактичних принципів і правил.

3. Забезпечення належних умов для продуктивної пізнавальної діяльності учнів з врахуванням їх інтересів здібностей і потреб.

4. Зв'язок з раніше засвоєними знаннями і вміннями, опора на досягнутий рівень розвитку учнів.

5. Мотивація і активізація розвитку всіх сфер особистості.

6. Логічність і емоційність всіх етапів навчально-виховної діяльності.

7. Ефективність використання педагогічних засобів.

8. Зв'язок з життям, особистим досвідом учнів.

9. Формування практично необхідних знань, умінь, навичок, раціональних прийомів мислення і діяльності.

10. Формування вміння вчитися, потреби постійно поповнювати об'єм знань.

11. Ретельна діяльність, прогнозування, проектування і планування кожного уроку.

Інтегрований урок, як і звичайний традиційний урок, направлений на досягнення триєдиної мети. З урахуванням цього загальні вимоги до уроку конкретизуються в дидактичних, виховних і розвиваючих вимогах.

Таким чином, ми переконалися, що внаслідок врахування класифікації, дотримання технології проведення інтегрованих уроків забезпечується висока ефективність освітнього процесу.

Під час підготовки і проведення інтегрованих уроків можна зробити наступні висновки:

- підвищується якість знань учнів із предмету;

- розширюється кругозір дітей; – покращується цілісність сприйняття світогляду учнями;

- розвиваються практичні навички застосування теоретичного матеріалу;

- виховується любов до предмету;

- розвиваються вміння працювати в колективі та висловлювати свої думки.

Виходячи з того, що інтеграція предметів – одна з перспективних тенденцій сучасної школи, я намагаюсь впроваджувати систему інтегрованого уроку в свою навчальну діяльність.